

АНАЛІЗ СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОГО РИНКУ ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ В УКРАЇНІ

Карнаушенко А.С.

Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний аграрний університет»,
к.е.н., ст. викладач кафедри економіки та фінансів

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-1813-2792>

allakarnaushenko88@gmail.com

На сьогодні в Україні культура харчування залишається консервативною. Незважаючи на те, що частка людей, які харчуються в громадських місцях поступово зростає, залишається велика кількість осіб, які готують їжу вдома. В середньому українці витрачають на приготування їжі близько 13 годин в тиждень. Існують переконання, що домашня їжа корисніше, ніж в місцях громадського харчування. В цілому по Україні частка людей, які хоча б раз на місяць харчуються поза домом, становить близько 30% (згідно з результатами опитування Київського міжнародного інституту соціології в 2018 році). В розрізі вікової структури цей показник набагато вище серед молодих людей віком до 30 років - 56%. При цьому чоловіків серед них більше - дві третини, жінок - половина. У віці 30-39 років регулярними відвідувачами ресторанів є 56% чоловіків і 34% жінок (рис. 1).

Незважаючи на швидке зростання кількості ресторанів, фаст-фудів, кафе, пабів, барів, особливо в великих містах України, (в Києві в 2018 році відкрилося 195 ресторанів), ніша громадського харчування залишається не заповнена.

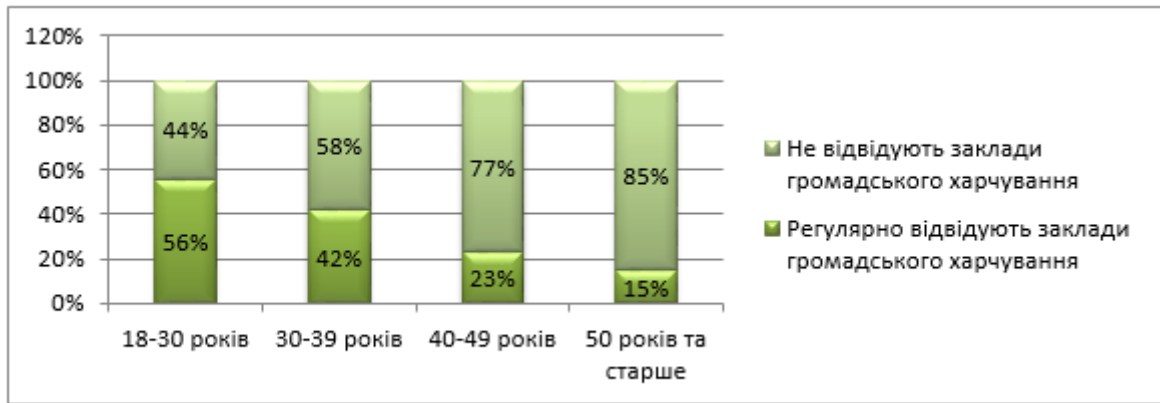

Рис. 1. Вікова структура відвідувачів закладів громадського харчування в Україні в 2019 році, %

Джерело: складено за аналітичними звітами Державної служби статистики України [1]

У 2019 році за даними Державної служби статистики в Україні налічувалося 53,5 тис. закладів громадського харчування серед них майже половина молодих власників таких закладів. В дану цифру включаються наступні заклади: заклади типу кафе, ресторанів, підприємства мобільного харчування, а також постачання готових страв (рис. 2).

Рис. 2. Динаміка кількості закладів громадського харчування в Україні за 2013 – 2019 рр., тис. шт

Джерело: складено за даними Державної служби статистики України [1]

Незважаючи на високі темпи розвитку і зростання кількості закладів громадського харчування даний сегмент потребує розширення. В цілому, кожен регіон України демонструє різні показники розвитку сегмента громадського харчування. Столичний ринок підприємств громадського харчування насичений на 40-45%, а інші міста-мільйонники в середньому на 30-35%, а в містах меншого масштабу даний показник в рази нижче.

Обсяг всього українського ринку громадського харчування в 2018 році склав близько 25 млрд грн. Обсяг реалізованих послуг підприємствами із забезпечення стравами та напоями за три квартали 2019 р. становить 6 млрд грн (табл.1).

Таблиця 1

Обсяг реалізованих послуг з тимчасового розміщування й організації харчування за III квартали 2019 р.

Назва послуг	Обсяг реалізованих послуг, тис. грн	у т.ч. реалізовано послуг, тис. грн		
		населенню	підприємствам	іншим споживачам
1	2	3	4	5
Тимчасове розміщення й організація харчування, у т.ч.:	9457806	6631323,4	2646579,7	179902,9
1. Діяльність з тимчасового розміщення	3456025,1	1845709	1506135	104181,1
2. Діяльність із забезпечення стравами та напоями, у т.ч.:	6001780,9	4785614,4	1140444,7	75721,8
- діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування	5201528,7	4544830,8	599921,6	56776,3
- постачання готових страв	663011,5	142984,1	508040,1	119873
- обслуговування напоями	137240,7	97799,5	32483,0	6958,2

Джерело: складено за даними Державної служби статистики України

[1]

Ринок громадського харчування в Україні демонструє стійкі темпи розвитку. На споживання послуг харчування основний вплив має рівень

добробуту населення і купівельна активність споживачів. За прогнозами Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, зростання заробітної плати буде мати випереджальні темпи по відношенню до інфляції, що матиме позитивний ефект для платоспроможності населення.

Ресторанний ринок в Україні тривалий час демонстрував значні темпи зростання. Місткість ринку за 2017 рік зросла на 46,9%. У 2017 р. кількість закладів перевищило показники до кризового 2013 р. У 2018 році ринок зростав, однак з меншими темпами зростання сегмента.

За даними дослідницької компанії Nielsen, в 2018 р. в шести найбільших містах України (Києві, Львові, Одесі, Харкові, Запоріжжі та Дніпрі) функціонувало 10994 підприємств в сфері харчування. З них найбільша частка припадала на установи типу кафе і ресторанів - 46% (5009 од.). Закладів в категорії Fast Food дещо менше - 40% (4427 од.), Частка барів, пабів і нічних клубів найнижча - 14% (1558 од.).

Серед основних тенденцій ринку громадського харчування в Україні можна виділити наступні: 1. зростання мережевих українських і закордонних закладів (більшість закладів відкриваються вже відомими в Україні або ж за її межами рестораторами, а також мережевими закладами, у яких в минулому вже є успішні проекти); 2. збільшення орендних ставок на якісні приміщення в хороших локаціях; 3. зростання цін в закладах громадського харчування (у 2018 році зростання цін склало близько 10-15%); 4. активний розвиток франчайзингу (на сьогодні в Україні пропонується близько 80 можливих франшиз ринку громадського харчування); 5. підвищення рівня закладів фаст-фуд до ресторанів низького або середнього рівня (кожен заклад намагається розширити меню, особливо популярною на даний момент, здоровою їжею); 6. збільшення популярності концептуальних закладів; 7. зростання популярності служби доставки їжі; 8. популярність фуд-кортів; 9. зростання попиту на каву на АЗС, постійне поліпшення його якості і вихід кавовій зони за межі АЗС, така тенденція свідчить про динамічний розвиток і готовності споживача бути

клієнтом «смачної зони АЗС» не тільки будучи водієм (найактивніші в даному напрямку ОККО, WOG та SOCAR); 10. розвиток ринку кейтерингу.

Прогнозується, що в 2020 році скоротиться відкриття нових ресторанів на 20% в порівнянні з даними минулих років, в зв'язку з тим, що не вистачає приміщень в популярних місцях (центрі міста, в місцях з великою прохідністю або на нових масивах), а також в зв'язку з високою орендною платою.

В цілому, ринок громадського харчування буде продовжувати розвиватися так, як попиту населення на подібні послуги зростає, в зв'язку зі зростання його купівельної спроможності.

Список літератури:

1. Статистична інформація. *Державна служба статистики України*: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 16.01.2020)
2. Петренко В.С., Карнаушенко А. С. Формування молодіжного підприємництва в Україні та аналіз факторів впливу на його розвиток. *Міжнародний науковий журнал «Фінансовий простір»*. 2019. № 3 (35). С. 5–11. URL: <http://fpnpu.cibs.ubs.edu.ua/article/view/190170> (дата звернення 16.01.2020)
3. Украинский рынок быстрого питания: аппетиты растут. *Commercial Property* : веб-сайт. URL: <https://commercialproperty.ua/cp-articles/ukrainskiy-rynok-bystrogo-pitaniya-appetity-rastut/> (дата звернення 16.01.2020).
4. Рынок питания вне дома в Украине. *InVenture* : веб-сайт. URL: <https://inventure.com.ua/analytics/investments/rynok-pitaniya-vne-doma-v-ukraine> (дата звернення 16.01.2020).